

УДК 378.147.091.31-025.13:[796.071.4:005.336.2]

Діана Бермудес

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-8020-4721

DOI 10.24139/2312-5993/2017.07/026-036

ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ВАРІАТИВНИХ МОДУЛІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

На основі вивчення психолого-педагогічних і методичних праць, практичного досвіду підготовки майбутніх учителів фізичної культури автором розроблено та обґрунтовано структурно-функціональну модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. У структурі розробленої моделі виокремлюємо п'ять блоків: суб'єктний, цільовий, змістовий, організаційний, діагностично-результативний. Перспективним вважаємо вдосконалення навчально-методичного забезпечення фахової підготовки майбутніх учителів фізичної культури до означеного виду діяльності відповідно до вимог діючої навчальної програми з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

Ключові слова: модель підготовки, майбутні вчителі фізичної культури, варіативні модулі, професійна діяльність, навчальна програма.

Постановка проблеми. Принципові зміни розвитку суспільства в Україні, перехід української освіти на європейські стандарти обумовлюють зростання важливості педагогічної праці вчителя фізичної культури як фахівця компетентного, творчого та активного, який на високому рівні володіє новітніми технологіями й методиками навчання, та спроможного здійснювати освітню діяльність із урахуванням сучасних вимог і стандартів.

Водночас сучасні умови системи фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти, перехід на модульне вивчення різних видів спорту, згідно з оновленою навчальною програмою з фізичної культури для учнів 1 – 11 класів, розширює можливість фізичного вдосконалення школярів, їх різнобічної фізичної підготовки, дає можливість відбору учнями варіативних модулів. Тому вчитель фізичної культури сучасної школи повинен мати необхідну професійну підготовку для реалізації цієї програми, а саме варіативної частини, у процесі професійної діяльності.

Аналіз актуальних досліджень. Питання специфіки загальних теоретико-методичних основ підготовки вчителів фізичної культури проаналізовано в дослідженнях Т. Дерєки (2017) [1], Л. Іванової (2013) [2], Н. Степанченко (2017) [6], Л. Сущенко (2003) [7], О. Тимошенко (2008) [8], Б. Шияна (1997) [10] та інших.

Різні аспекти підготовки майбутніх учителів фізичної культури розглядаються у вітчизняних та зарубіжних наукових дослідженнях.

Зокрема, це такі ключові питання: якість професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури (І. Верхогляд, Н. Юрченко), формування педагогічних здібностей майбутніх учителів фізичної культури (В. Ялович, Б. Шиян), професійна підготовка майбутнього вчителя фізичного виховання на основі модульно-рейтингової технології навчання (А. Черноштан), підготовка майбутнього вчителя фізичної культури в умовах профільного навчання (М. Батищева, О. Котова, Т. Ротерс), досягнення професійно-педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури (І. Максимчук, В. Огульчанський), інформатизація технології навчання у процесі підготовки майбутнього вчителя фізичної культури (О. Гуменна), шляхи оптимізації професійної підготовки майбутніх учителів фізичної культури (О. Тимошенко), професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленнями у стані здоров'я (Л. Іванова), підготовка майбутнього вчителя фізичної культури до патріотичного виховання старшокласників (А. Леоненко).

Надзвичайну цінність також становлять наукові розвідки, у яких обґрунтовано доцільність та ефективність моделювання у професійній підготовці фахівців фізичного виховання (Н. Волкова, Р. Гуревич, Т. Дерєка, Г. Куртова, В. Краєвський, Р. Маслюк, В. Сластьонін, Н. Степанченко та інших).

Мета статті. Теоретично обґрунтувати модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

Методи дослідження: аналіз наукових джерел, узагальнення результатів розвідок окремих авторів.

Виклад основного матеріалу. В. Краєвський у посібнику «Методология педагогического исследования» визначає, що модель відображає та відтворює в більш простому, примітивному вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки й відносини між елементами досліджуваної системи (об'єкта або явища). Модель є фіксованим об'єднанням елементів і передбачає таке структурування, що відображає важливі внутрішні зв'язки реальності [3, с. 134]. Поняття модель пов'язують із методом моделювання. Метод моделювання забезпечує вибір оптимальних способів вирішення проблеми, передає динаміку розвитку визначених властивостей, передбачає зміну способів педагогічного впливу відповідно до зміни об'єкта навчання, дає змогу аналізувати не лише перебіг навчального процесу, його розвиток, а й умови, у яких він відбувається. Моделювати – означає створювати зразки нових освітніх систем і процесів, на основі яких можна пізнавати складні соціально-педагогічні явища, долати негативні виклики, знаходити їм протидію [6, с. 629]. Педагогічне моделювання – це поєднання емпіричних і теоретичних досліджень, узагальнення освітніх практик, на основі яких формується, збагачується й розвивається, визначається потребами і проблемами модель педагогічної діяльності.

Аналіз психолого-педагогічних і методичних праць, практичний досвід підготовки майбутніх учителів фізичної культури сприяли розробленню структурно-функціональної моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

У процесі розроблення моделі було враховано:

- вимоги щодо організації начального процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури, що висуває сучасна педагогічна наука;
- сучасні вимоги до готовності вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

У структурі розробленої моделі виокремлюємо п'ять блоків: *суб'єктний, цільовий, змістовий, організаційний, діагностично-результативний* (рис. 1).

До *суб'єктного* блоку належить взаємодія суб'єктів педагогічної діяльності: викладач вищого навчального закладу – майбутній учитель фізичної культури (студент) – учитель фізичної культури закладу загальної середньої освіти. Взаємодія суб'єктів педагогічної діяльності спрямована на особистість здобувача освіти закладу загальної середньої освіти.

До *цільового* блоку належать: мета, завдання, методологічні підходи, принципи професійної підготовки. *Метою* є підготовка майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. *Мета* – це основний компонент всього подальшого моделювання, якому підпорядковуються решта компонентів моделі. *Завдання* – сформувані мотиваційний, теоретичний, дієвий компоненти готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

Концептуальну основу розробленої моделі складають: *особистісно-орієнтований, аксіологічний, системний та діяльнісний підходи*.

Вибір *особистісно-орієнтованого підходу* в підготовці майбутніх учителів фізичної культури обґрунтовано тим, що особистісно-орієнтоване навчання має на меті: розвивати індивідуальні пізнавальні здібності кожного студента, допомогти їм пізнати себе, самовизначитися та самореалізуватися. При цьому навчальний матеріал виступає вже не як сама ціль, а як засіб, що створює умови для повноцінного виявлення й розвитку особистісних здібностей у процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів.

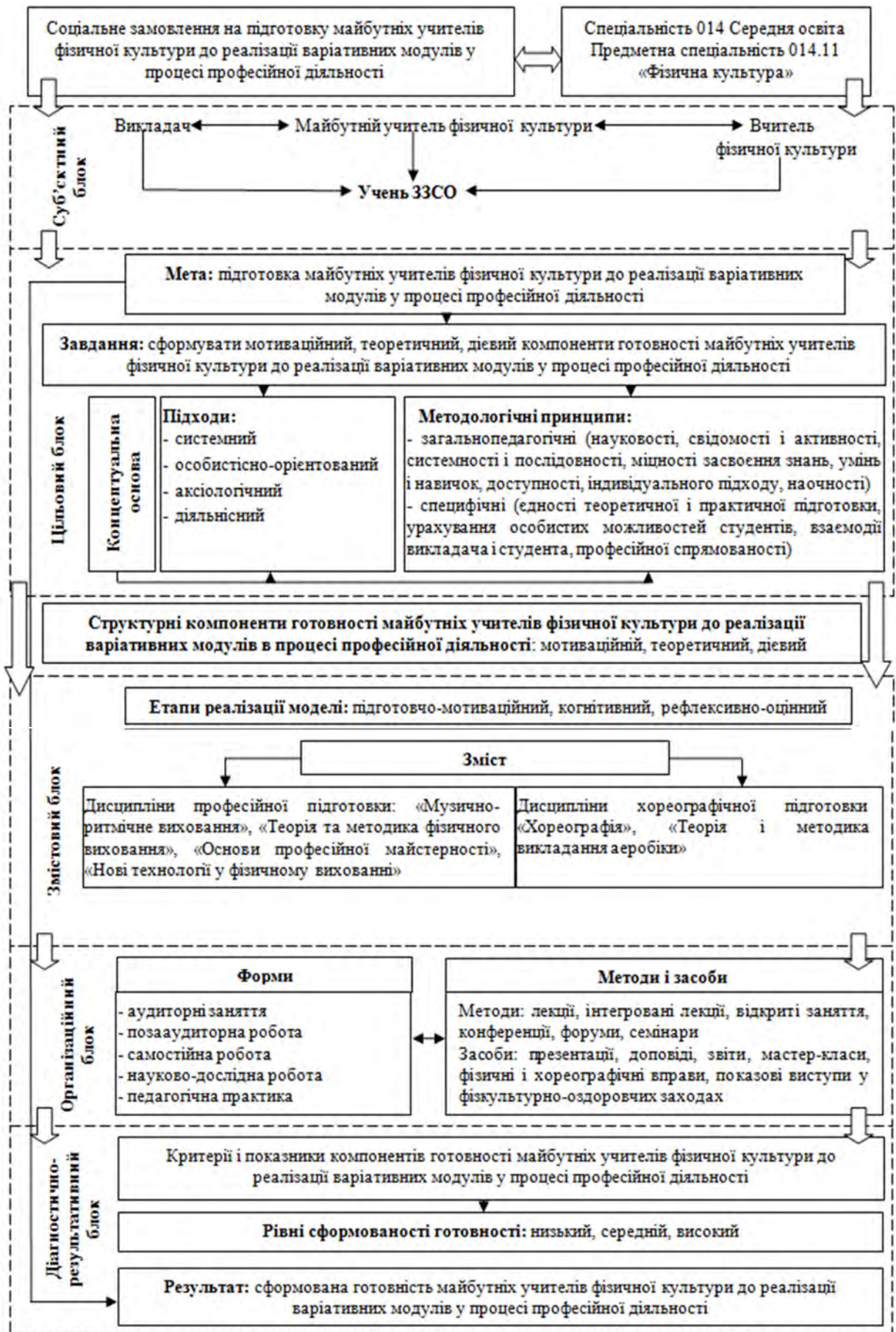

Рис. 1. Структурно-функціональна модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності

Як наголошує В. Лозова, «людина розглядається як найвища цінність суспільства й мета його розвитку. Такі цінності, як життя, здоров'я, любов, освіта, праця, мир, краса, Батьківщина, завжди привертати увагу людей у різні часи. Моральні, естетичні, економічні, екологічні та інші цінності характеризують особистість, а їх розвиток – основне завдання гуманістичної педагогіки» [4, с. 15]. Тому необхідним у підготовці вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності є *аксіологічний підхід*, який дозволяє вивчати явища з точки зору виявлення їх можливостей задовольняти потреби студента, розв'язувати завдання гуманізації суспільства.

Системний підхід у підготовці вчителя фізичної культури до означеного виду діяльності розглядається нами як система, у якій усі компоненти структури готовності взаємозв'язані й взаємозалежні. Такий підхід передбачає, що відносно самостійні компоненти системи підготовки розглядаються не ізольовано, а в їх взаємозв'язку. На наш погляд, системний підхід сприяє значному підвищенню ефективності педагогічного процесу й дозволяє виявляти загальні системні властивості та якісні характеристики окремих компонентів. *Діяльнісний підхід* у підготовці майбутнього вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності – це спрямованість освітнього процесу на розвиток ключових компетентностей, умінь студента, застосування теоретичних знань на практиці, формування здібностей до самоосвіти, успішну інтеграцію в професійну самореалізацію.

Варто зазначити, що підготовка майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності залежить від доцільного використання обґрунтованих і перевічених практикою загальнодидактичних і специфічних принципів навчання за умов системного їх використання, оскільки всі принципи тісно взаємопов'язані й описують цілісний процес.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності можлива за умов, що всі факти, положення і закони, що вивчаються повинні бути науково правильними. Зважаючи на це, *принцип науковості* в підготовці майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності передбачає вивчення системи важливих наукових положень і використання в навчанні методів, близьких до теорії й методики фізичного виховання. *Принцип свідомості і активності* визначає головне спрямування та управління пізнавальною діяльністю майбутніх учителів фізичної культури. Свідоме засвоєння мети і завдань навчальних дисциплін, значення їх використання у процесі професійної діяльності, контроль і самоконтроль активізують пізнавальну діяльність, позитивне ставлення й інтерес до навчання та використання на практиці

засвоєного матеріалу. *Принцип системності й послідовності* в підготовці майбутніх учителів фізичної культури до означеного виду діяльності, зорієнтований на системне і послідовне вивчення навчального матеріалу, ведучи студентів від простого відтворення до творчих дій із вивченим матеріалом. *Принцип міцності засвоєння знань, умінь і навичок* спрямований на свідоме і ґрунтовне засвоєння теоретичних знань, практичних умінь, методичних та організаційних навичок, необхідних для реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності, а також набуття практичного досвіду із усіх видів педагогічної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. Реалізація *принципу доступності* передбачає відповідність змісту, форм і методів майбутніх учителів фізичної культури рівню їх попередньої теоретичної, практичної й рухової підготовки до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. *Принцип індивідуального підходу* в підготовці майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності дає змогу в умовах колективної навчальної діяльності кожному студенту оволодівати навчальним матеріалом по-своєму, зважаючи на рівень розвитку знань і вмінь, пізнавальної та практичної самостійності, інтересів, волі, працездатності. Важливу роль серед загально педагогічних принципів відіграє *принцип наочності*. Через зоровий аналізатор студенти швидше сприймають, опановують і запам'ятовують новий навчальний матеріал. Наочність у формуванні готовності майбутніх учителів фізичної культури є вкрай важливою для опанування методом показу при реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

Важливою особливістю навчального процесу в закладі вищої освіти є те, що процес викладання спрямований на професіоналізацію. Тому ми передбачаємо дотримання специфічних принципів навчання. *Принцип органічної єдності теоретичної і практичної підготовки* ґрунтується на положенні про єдність теорії і практики. Майбутній учитель фізичної культури, який у процесі професійної підготовки оволодів інтелектуальними, науковими і професійними навичками здатний творчо втілювати набуті знання в практику. Варто звернути увагу на значущість *принципу врахування особистих можливостей студентів*. Це усвідомлення викладачем того, що кожен студент є неповторною особистістю зі своїми здібностями й можливостями, тому необхідно розкривати творчі сили майбутніх учителів фізичної культури. *Принцип взаємодії* викладача і студента в навчальному процесі передбачає необхідність із повагою, принципово і вимогливо ставитися до майбутніх учителів фізичної культури, розвивати їх ініціативу і самостійність, проявляти емпатію, надавати необхідну педагогічну підтримку. У свою чергу, студенти повинні активно й зацікавлено ставитися до навчального процесу, професійно вирішувати завдання під час педагогічної практики. Важливим чинником є *реалізація принципу професійної*

спрямованості навчально-пізнавальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури. Реалізація цього принципу передбачає прагнення надати процесу навчання професійної спрямованості, формування професійно значущих якостей особистості й розвиток фахових здібностей майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності.

На підставі узагальнення результатів розвідок учених, які досліджували різні сторони професійної готовності вчителя (І. Зязюн, Н. Кузьміна, В. Сластьонін та ін.), зокрема вчителя фізичної культури (О. Антоненко, М. Батищева, М. Крамченкова, Т. Ротерс, Б. Шиян та ін.) ми зробили висновок, що готовність майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності складається з трьох структурних компонентів: мотиваційного, теоретичного, дієвого.

Мотиваційний компонент виражає усвідомлене ставлення вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. Цей компонент є стрижнем, навколо якого конструюються основні якості вчителя фізичної культури як професіонала, оскільки від того, яким чином мотивує вчитель фізичної культури свою готовність до професійної діяльності, залежить характер його участі в навчальних процесах, досягнення результатів у навчанні й вихованні учнів. Мотивацією діяльності учителів фізичної культури можуть бути пізнавальний інтерес, уміння діагностувати й коригувати власну професійну діяльність, оцінювати педагогічний досвід у галузі викладання варіативних модулів з метою професійного самовдосконалення, саморозвитку і саморозкриття. Позитивну мотивацію вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів професійної діяльності засвідчує задоволення таких його особистісних та професійних потреб, як створення й застосування нового, здатність до креативності, підвищення педагогічної майстерності, подолання професійних труднощів.

Наявність мотивів активізують прояв інших компонентів структури готовності майбутнього вчителя фізичної культури до реалізації варіативних модулів у професійній діяльності.

Теоретичний компонент структури готовності об'єднує сукупність теоретичних положень, що забезпечують професійну готовність майбутніх учителів фізичної культури до реалізації засобів фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах з урахуванням сучасних вимог діючої навчальної програми «Фізична культура. 1–11 класи». Цей компонент є результатом пізнавальної діяльності. Його характеризують обсяг знань (ширина, глибина, системність).

Дієвий компонент виявляється в реалізації педагогічних здібностей, володінні вчителем фізичної культури педагогічними вміннями [9], руховими вміннями та навичками [5], здатності демонстрування власної хореографічно-виконавської культури, а також у відповідній фізичній

підготовленості для реалізації засобів варіативних модулів діючої програми з фізичної культури «Фізична культура. 1–4 класи», «Фізична культура. 5–11 класи» у професійній діяльності.

Отже, особливості професійної діяльності майбутнього вчителя фізичної культури вимагають досягти високого рівня методичної підготовки, знати, вміти якісно і точно виконувати різні фізичні вправи відповідно до варіативних модулів навчальної програми закладів загальної середньої освіти.

Змістовий блок моделі підготовки майбутніх учителів фізичної культури передбачав розробку та запровадження спецкурсу «Основи хореографії», заміну дисципліни професійної підготовки «Оздоровчий фітнес з методикою викладання» на дисципліну «Теорія і методика викладання аеробіки»; збагачення змісту навчально-методичних комплексів з дисциплін професійної підготовки (дисципліни «Музично-ритмічне виховання», «Теорія та методика фізичного виховання», «Основи професійної майстерності») і вибіркової навчальної дисципліни «Нові технології у фізичному вихованні» додатковими розділами й темами.

До *організаційного блоку* належать: форми організації навчального процесу у закладах вищої освіти, методи й засоби підготовки майбутніх учителів фізичної культури.

Навчальний процес у Навчально-науковому інституті фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, згідно з положенням про організацію навчального процесу в закладах вищої освіти, здійснюється в таких формах: навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота студентів, практична підготовка, контрольні заходи.

Основою освітнього процесу в Навчально-науковому інституті фізичної культури є самостійна робота студентів. Самоосвітня діяльність розглядається як сукупність кількох «само»: самооцінка – уміння оцінити свої можливості; самооблік – уміння брати до уваги особистісні якості; самоорганізація – уміння знайти джерело пізнання й адекватні своїм можливостям форми самоосвіти, планувати діяльність та впорядковувати робоче місце; самореалізація – реалізація особистістю своїх можливостей; самокритичність – уміння критично оцінювати достоїнства та недоліки своєї роботи; самоконтроль – здатність контролювати свою діяльність.

Навчання в Навчально-науковому інституті фізичної культури Сумського педагогічного університету імені А. С. Макаренка будується так, що вивчення дисциплін циклу загальної, професійної і вибіркової підготовки поєднується з практичною підготовкою студентів, основною формою організації якої є педагогічна практика.

Формою позааудиторної роботи в процесі підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у Навчально-

науковому інституті фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка є організація фітнес-студії «Танцювальна аеробіка». Діяльність фітнес-студії «Танцювальна аеробіка» є логічним продовженням аудиторних занять і проходить паралельно з ними, допомагає студентам успішно навчатися, розвиває ініціативу, сприяє розумовому, фізичному, естетичному вихованню та спрямовує їх активність та творчу діяльність.

Застосовувалися такі методи роботи зі студентами: конференції, лекції, інтегровані лекції, відкриті практичні заняття, семінари з участю вчителів фізичної культури та учнів загальноосвітніх шкіл і засоби: підготовка доповідей за темами рефератів, підготовка мультимедійних презентацій, звітів, виконання різноманітних фізичних, хореографічних, танцювальних вправ і композицій. Для реалізації засобів і методів роботи зі студентами застосовувались індивідуальна і колективна форми організації освітнього процесу. Результатом професійної готовності майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів є успішне проходження педагогічної практики.

Діагностично-результативний блок моделі відображає оцінювання результатів підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності та охоплює компоненти (мотиваційний, теоретичний, дієвий) з відповідними критеріями і показниками, що характеризують три рівні сформованості: низький, середній, високий.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На основі вивчення психолого-педагогічних і методичних праць, практичного досвіду підготовки майбутніх учителів фізичної культури, автором розроблено та обґрунтовано структурно-функціональну модель підготовки майбутніх учителів фізичної культури до реалізації варіативних модулів у процесі професійної діяльності. Перспективним вважаємо удосконалення навчально-методичного забезпечення фахової підготовки майбутніх учителів фізичної культури до означеного виду діяльності відповідно до вимог діючої навчальної програми з фізичної культури в закладах загальної середньої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дерєка, Т. Г. (2017). *Акмеологічні засади неперервної професійної підготовки фахівців фізичного виховання* (дис. ... д-ра пед. наук.: 13.00.04). Київ (Dereka, T. H. (2017). *Acmeological principles of continuous professional training of physical education specialists* (DSc thesis abstract). Kyiv).
2. Іванова, Л. І. (2013). *Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури до роботи з учнями з відхиленням у стані здоров'я: теорія та методика*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова (Ivanova, L. I. (2013). *Professional training of the future physical culture teachers for work with pupils with poor health: theory and methodology*. Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University).

3. Краевский, В. В. (1994). *Методология педагогического исследования*. Самара: Изд-во СамГПИ (Kraievskii, V. V. (1994). *Methodology of Pedagogical Research*. Samara: Samara State Pedagogical Institute).
4. Лозова, В. І. (2002). *Теоретичні основи виховання і навчання*. Харків: ОВС. (Lozova, V. I. (2002). *Theoretical foundations of upbringing and education*. Kharkiv: OVS).
5. Сентизова, М. І. (2008). *Педагогическое обеспечение подготовки будущих учителей к здоровьесберегающей деятельности* (автореф. дисс. канд. пед. наук: спец. 13.00.01). Якутск (Sentizova, M. I. (2008). *Pedagogical provision of training of the future teachers for health-saving activities* (PhDt thesis). Yakutsk).
6. Степанченко, Н. І. (2017). *Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах* (дис. ... д-ра пед. наук: спец. 13.00.04). Вінниця (Stepanchenko, N. I. (2017). *System of professional training of the future physical education teachers in higher education institutions* (DSc thesis abstract). Vinnytsia).
7. Сущенко, Л. П. (2003) *Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах* (автореф. дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.04). Київ (Sushchenko, L. P. (2003). *Theoretical and methodological principles of professional training of the future specialists of physical education and sports in higher education institutions* (DSc thesis abstract). Kyiv).
8. Тимошенко, О. В. (2008) *Оптимізація професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури*. Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова (Tymoshenko, O. V. (2008) *Optimization of professional training of the future physical culture teachers*. Kyiv: National Pedagogical Dragomanov University).
9. Шиян, Б. М. (2002) *Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 2*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан (Shyian, B. M. (2002). *Theory and methods of physical education of schoolchildren. Part 2*. Ternopil: Navchalna knyha – Bogdan.)
10. Шиян, Б. М. (1997). *Теоретико-методичні основи підготовки вчителів фізичного виховання в педагогічних навчальних закладах* (автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04). Київ (Shyian, B. M. (1997). *Theoretical-methodological bases of physical education teachers' training in pedagogical education institutions* (DSc thesis abstract). Kyiv).

РЕЗЮМЕ

Бермудес Диана. Обоснование модели подготовки будущих учителей физической культуры к реализации вариативных модулей в процессе деятельности.

На основе изучения психолого-педагогической и методической литературы, практического опыта подготовки будущих учителей физической культуры, автором разработана и обоснована структурно-функциональная модель подготовки будущих учителей физической культуры к реализации вариативных модулей в процессе профессиональной деятельности. В структуре разработанной модели выделяем пять блоков: субъектный, целевой, содержательный, организационный, диагностически-результативный. Перспективным считаем усовершенствование учебно-методического обеспечения профессиональной подготовки будущих учителей физической культуры к определённому виду деятельности соответственно требованиям действующей учебной программы по физической культуре в заведениях общего среднего образования.

Ключевые слова: модель подготовки, будущие учителя физической культуры, вариативные модули, профессиональная деятельность, учебная программа.

SUMMARY

Bermudes Diana. Substantiation of model of training of the future physical education teachers for implementation of the variant modules in the process of professional activity.

The purpose of the article is to substantiate theoretically the model of training of the future physical education teachers for the implementation of variant modules in the process of professional activity.

Research methods: analysis of scientific sources, generalization of the results of investigations by individual authors. In the structure of the developed model we distinguish five blocks, they are: subject, target, content, organizational, diagnostic-productive. The subject block includes the interaction of pedagogical activity subjects: a teacher of a higher education institution – a future physical training teacher (student) – a physical training teacher of general secondary education institution. Interaction of pedagogical activity subjects is directed at the pupil who studies at the general secondary education institution. The target block includes: purpose, tasks, methodological approaches, principles of professional training. A content block of model of training of the future physical education teachers implies the introduction of a special course “Fundamentals of choreography”, discipline of professional training “Theory and methodology of teaching aerobics”; enrichment of educational-methodological complexes content in the disciplines of professional and selective training with additional sections and themes. The organizational block includes: forms of educational process organization in institutions of higher education, methods and means of training of the future physical education teacher. The diagnostic-productive block of the model reflects the results of evaluation of the future physical education teacher for the implementation of the variant modules in the process of professional activity and covers the components (motivational, theoretical, effective) with the corresponding criteria and indicators characterizing three levels of formation: low, medium, high.

Conclusions and perspectives of further research. On the basis of the study of psycho-educational and methodological works, practical experience in training of the future physical education teachers, the author developed and substantiated the structural-functional model of training of the future physical education teacher for the implementation of variant modules in the process of professional activity. The improvement of the methodological provision of professional training of the future physical education teachers to the specified type of activity must be in accordance with the requirements of the current curriculum on physical education in institutions of general secondary education. We consider it to be perspective.

Key words: model of training, future physical education teachers, variant modules, professional activity, curriculum.

УДК 37.013.43:33

Viktoriiia Budianska

Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

ORCID ID 0000-0003-0621-4571

DOI 10.24139/2312-5993/2017.07/036-048

FORMATION OF INTERNET COMMUNICATION CULTURE OF STUDENTS AS A PART OF THE CULTURE OF BUSINESS COMMUNICATION

Метою статті є визначення шляхів формування культури Інтернет-спілкування студентів. У статті використано такі методи дослідження, як аналіз, порівняння й узагальнення наукової літератури. У результаті дослідження